

Analytická část: 5. Vyšší odborné školy

Obsah

Shrnutí.....	2
Analýza.....	3

Shrnutí

Ve vyšších odborných školách se ve školním roce 2025/26 vzdělávalo celkem **22 900 studentů**, a sice **ve 153 školách**. Nejvíce škol bylo v Praze (35), dále v kraji Jihomoravském (14), Středočeském (13), a Moravskoslezském (13); nejméně naopak v kraji Karlovarském (4). V Praze bylo také pochopitelně nejvíce studentů vyšších odborných škol (5 796). Nejmenší počet studentů vyšších odborných škol zaznamenal kraj Liberecký (255) a Karlovarský (281), v ostatních krajích bylo studentů vyšších odborných škol více než 600.

Ve vyšších odborných školách v Česku bylo ve školním roce 2025/26 celkem 896 **studentů cizí státní příslušnosti** (tj. bez českého občanství), což je 3,9 % ze všech studentů vyšších odborných škol. Nejvyšší podíl cizinců mezi studenty vyšších odborných škol byl v Praze (6,8 %), naopak méně než 2% podíl cizinců mezi studenty vyšších odborných škol zaznamenal kraj Liberecký (1,6 %) a Jihočeský (1,7 %).

Věkové složení studentů vyšších odborných škol bylo ve školním roce 2025/26 poměrně pestré a zahrnuje 23 studentů, kterým bylo 18 let a méně (tedy ve věku, který není typický pro osoby s ukončeným středoškolským vzděláním) a naopak 7 293 studentů (tj. 31,9 % z celku) ve věkové skupině 25 let a více, která již není pro účast v bakalářské a jí odpovídající úrovni studia tak obvyklá. Desetina studentů byla dokonce ve věku 40 let a více. Lze předpokládat, že starší studenti již pracují a potřebují si dodělat potřebnou kvalifikaci, zejména je-li dána zákonem, popř. se rekvalifikují před změnou profese. S tím souvisí i zjištění, že zatímco mezi studenty v denní formě vzdělávání bylo zahrnuto 94,1 % studentů ve věku do 24 let, mezi studujícími jinou formou vzdělávání činil tento podíl jen 27,9 % a téměř tři čtvrtiny (72,1 %) těchto studentů již byly ve věku 25 let a více.

Ve školním roce 2025/26 byl nejvyšší počet studentů vyššího odborného vzdělávání zapsaný ve skupině oborů **zdravotnictví** (7 636) a dále ve skupině oborů **pedagogiky, učitelství a sociální péče** (6 899). Ostatní skupiny oborů již zaznamenalo vždy méně než 2 000 studentů.

Přitom **za posledních pět let se zvýšil** počet studentů ve veterinárních oborech ze 44 na 769 (tyto obory byly na vyšších odborných školách nabízeny až od školního roku 2019/20). K dalšímu výraznému navýšení došlo v oborech ze skupiny pedagogika, učitelství a sociální práce (o 38,2 %), umění a užité umění (o 34,4 %) a zdravotnictví (31,9 %).

Vzhledem k převaze studentů oborů ze skupiny zdravotnictví a ze skupiny pedagogiky, učitelství a sociální péče není překvapivé, že celkově mezi studenty vyšších odborných škol **převažovaly ženy nad muži**. Ve školním roce 2025/26 tvořily téměř čtyři pětiny všech studentů (79,0 %). Rovněž **mezi učiteli** vyšších odborných škol převažovaly ženy nad muži (tvořily 68,2 %), a to ve větší míře, než jak tomu bylo u středních škol (zde tvořily tři pětiny). Podíl žen mezi učiteli má přitom se zvyšující se úrovní vzdělávání tendenci spíše klesat. Nejen u genderového složení studentů, ale též učitelů tak pravděpodobně hraje roli relativně větší zastoupení oborů typických pro ženy ve vyšších odborných školách.

Analýza

Vyšší odborné školy patří spolu s vysokými školami do tzv. terciárního vzdělávání a v mezinárodní klasifikaci ISCED 2011 spadají do úrovně 6 (bakalářská a jí odpovídající úroveň)¹. Předpokladem pro vstup do terciárního vzdělávání je úspěšné složení maturitní zkoušky na střední škole. Absolventi vyššího odborného vzdělávání získávají titul diplomovaný specialista (DiS.)

Ve vyšších odborných školách se ve školním roce 2025/26 vzdělávalo celkem 22 900 studentů, a sice ve 153 školách². Více než polovina (55,5 %) se jich vzdělávala ve školách veřejného zřizovatele, menší část pak ve školách soukromých (37,3 %) či církevních (7,2 %). Tři pětiny studentů (60,8 %) se vzdělávaly denní formou vzdělávání a dvě pětiny jinou formou (39,2 %).

Na jeden plný úvazek učitele připadalo ve školním roce 2025/26 v průměru 16,4 studenta. Přitom ve školách s veřejným zřizovatelem připadalo na jednoho učitele méně studentů (v průměru 15,4), než jak tomu bylo ve školách s církevním zřizovatelem (20,2 studenta) i ve školách se soukromým zřizovatelem (17,7) – viz tabulku č. 5.1. Pokud se jedná o genderové složení učitelů, 68,2 % ze všech plných úvazků učitelů zaujímaly ženy. Jedná se o vyšší podíl, než jaký byl zjištěn u konzervatoří (50,7 %) i středních škol (59,9 %). V základních a mateřských školách byl však ještě vyšší (84,0 %, resp. 99,3 %).

Tab. 5.1 Vyšší odborné školy – počet škol, studentů a učitelů celkem a dle zřizovatele školy ve školním roce 2025/26

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Zřizovatel	Školy		Studenti		Učitelé ¹⁾		Studentů na jednoho učitele
	počet	%	počet	%	počet	%	
veřejný	100	65,4	12 704	55,5	827,0	59,4	15,4
soukromý	45	29,4	8 543	37,3	483,8	34,7	17,7
církevní	8	5,2	1 653	7,2	81,7	5,9	20,2
celkem	153	100	22 900	100	1392,5	100	16,4

¹⁾ přepočtení na počet plných úvazků, neboli plně zaměstnané učitele

Výše bylo uvedeno, že počet žáků v základních školách měl v posledních deseti letech vzestupnou tendenci, pouze mezi školními roky 2022/23 a 2023/24 žáků ubylo. Počet žáků ve středních školách v prvních třech letech poslední dekády klesal, poté naopak stoupal. Zde lze poznamenat, že ještě výrazněji než počet žáků středních škol klesal v prvních čtyřech letech posledního desetiletí **počet studentů vyšších odborných škol**, a sice z 24 786 studentů ve školním roce 2015/16 na 17 954 studentů ve školním roce 2019/20. Poté však začal růst a do školního roku 2025/26 vzrostl na 22 900 žáků. Počet škol od září 2015 do září 2022 klesal (ze 171 na 150), v dalších dvou rocích naopak stoupl na 155 škol a v září 2025 bylo v Česku 153 vyšších odborných škol.

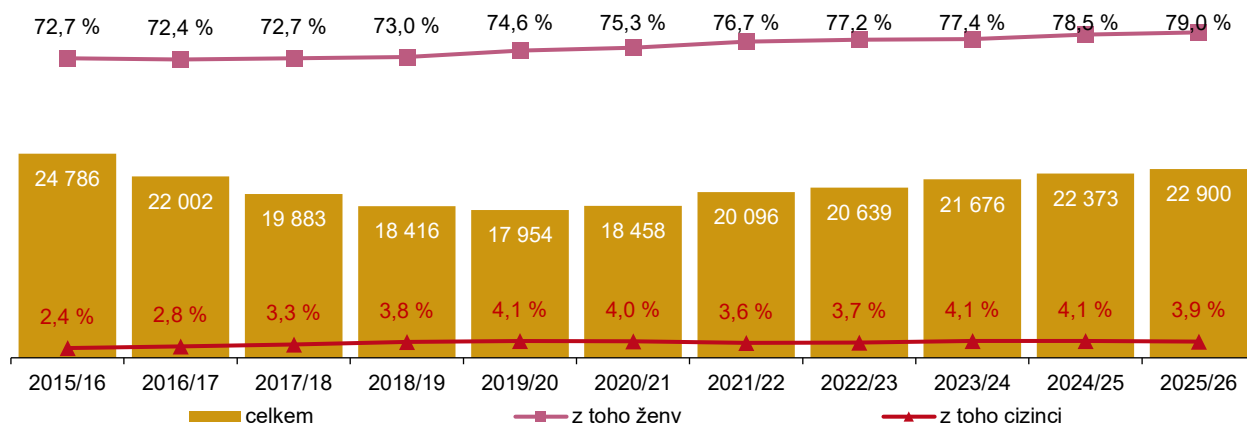
Vzhledem k tomu, že vyšší odborné školy nabízejí v první řadě obory zdravotnické a pedagogické, jsou mezi studenty stabilně ve vysoké míře zastoupeny **ženy**. Podíl žen přitom od školního roku 2016/17 soustavně mírně stoupal, a sice ze 72,7 % na 79,0 % ve školním roce 2025/26. Pokud se jedná o podíl **cizinců** mezi studenty vyšších odborných škol, v čase stoupal ze 2,4 % ve školním roce 2015/16 na 4,1 % ve školním roce

¹ Podle klasifikace ISCED se vzdělávání na mezinárodní úrovni dělí na vzdělávání v raném dětství (ISCED 0), primární vzdělávání (ISCED 1), nižší sekundární vzdělávání (ISCED 2), vyšší sekundární vzdělávání (ISCED 3), postsekundární neterciární vzdělávání (ISCED 4), krátký cyklus terciárního vzdělávání (ISCED 5) a terciární vzdělávání (ISCED 6–8). Více viz zde: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011.

² Školou je myšlen subjekt s rezortním identifikátorem (IZO) zapsaný v Rejstříku škol a školských zařízení, který může zahrnovat více odloučených pracovišť a druhů vzdělávání.

2019/20, během dalších dvou školních roků o půl procentního bodu klesl, do školního roku 2023/24 se však opět dostal na úroveň 4,1 % a ve školním roce 2025/26 činil 3,9 % – viz graf č. 5.1.

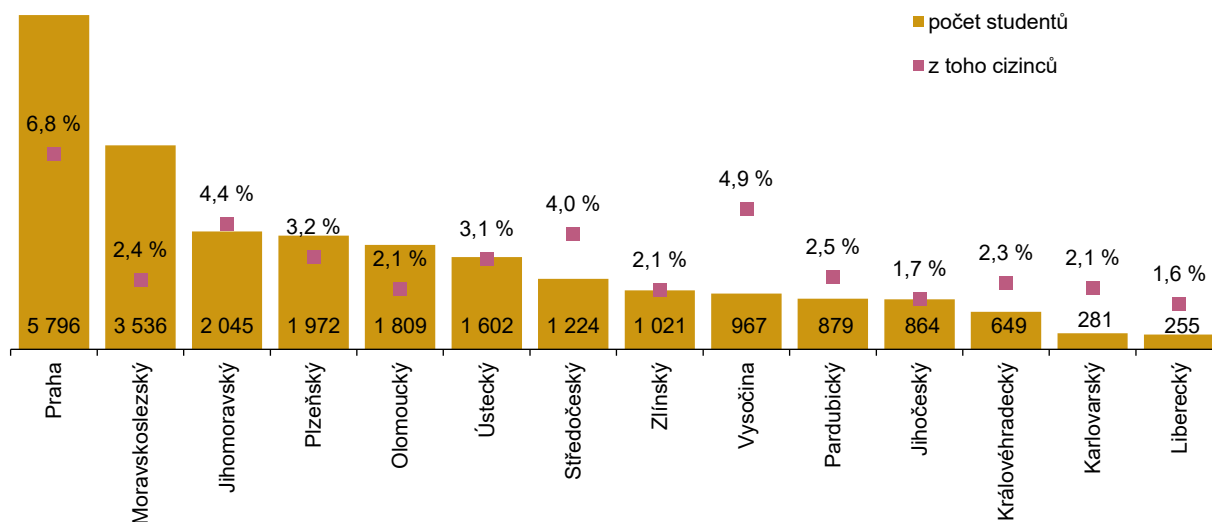
Graf 5.1 Vyšší odborné školy – vývoj počtu žáků a z toho podílu dívek a cizinců

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Vyšší odborné školy je možné studovat ve všech krajích České republiky. Největší počet studentů se vzdělával v Praze (5 796) a nejmenší v kraji Libereckém (255). Mezi studenty vyšších odborných škol v Česku bylo 896 studentů cizí státní příslušnosti³, což je 3,9 % ze všech studentů vyšších odborných škol. Tento průměr nejvýrazněji převyšuje Praha s 6,8 % cizinců, naopak méně než 2% podíl cizinců byl v kraji Libereckém (1,6 %) a Jihočeském (1,7 %).

Graf 5.2 Vyšší odborné školy – počet studentů a podíl cizinců dle kraje sídla školy ve školním roce 2025/26

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

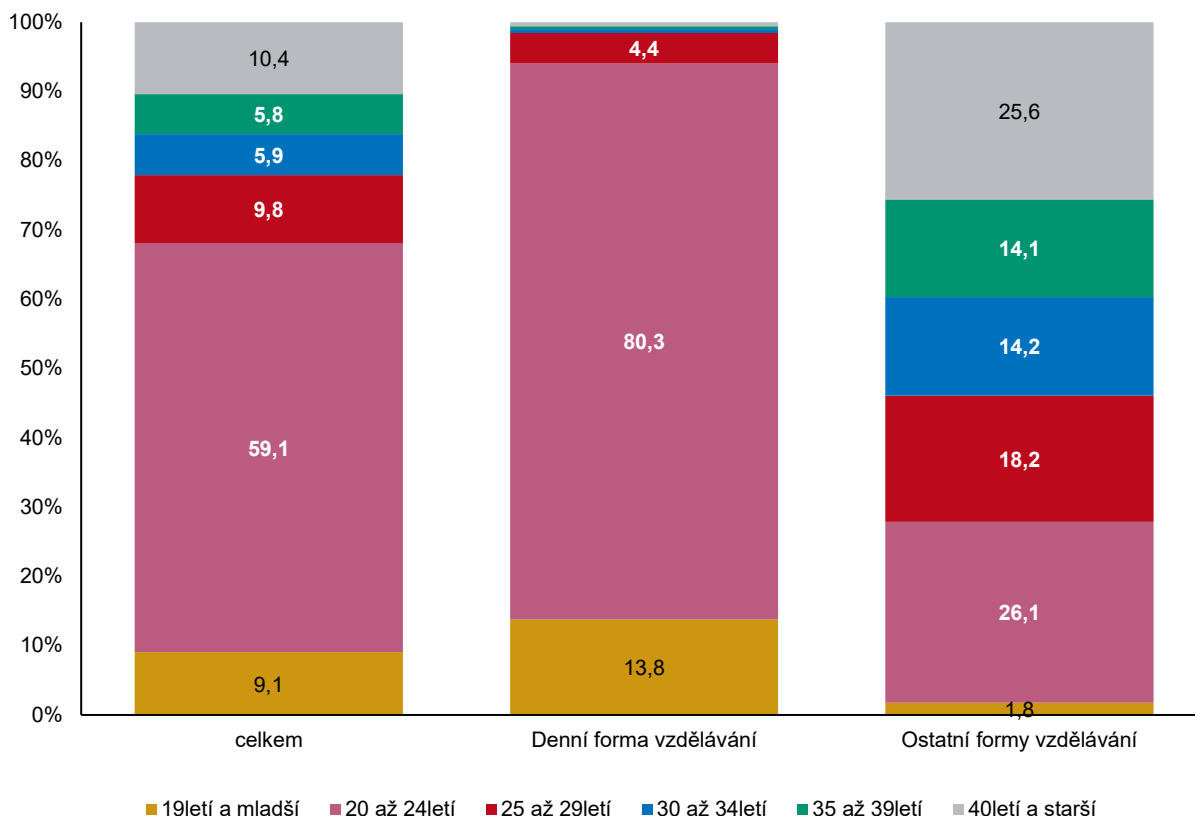
Mezi studenty vyšších odborných škol bylo ve školním roce 2025/26 jen 30 studentů se **zdravotním postižením**. Z celkového počtu studentů vyšších odborných škol tvořili jen 0,1 %.

Graf č. 5.3 ukazuje rozložení studentů vyšších odborných škol ve školním roce 2025/26 **dle věku** celkem a v dělení na denní a ostatní formy vzdělávání. Jak je patrné, věkové složení studentů vyšších odborných škol bylo poměrně pestré a zahrnuje 23 studentů, kterým bylo 18 let a méně (tedy ve věku, který není typický pro osoby s ukončeným středoškolským vzděláním) a naopak 7 293 studentů (tj. 31,9 % z celku) ve věkové

³ Mezi žáky s cizím státním občanstvím se nezapočítávají žáci s českou a jinou státní příslušností – každý žák je veden jen pod jednou státní příslušností.

skupině 25 let a více, která již není pro účast v bakalářské a jí odpovídající úrovni studia tak obvyklá. Desetina studentů byla dokonce ve věku 40 let a více. Lze předpokládat, že starší studenti již pracují a potřebují si dodělat potřebnou kvalifikaci, zejména je-li dána zákonem, popř. se rekvalifikují před změnou profese. S tím souvisí i zjištění, že zatímco mezi studenty v denní formě vzdělávání bylo zahrnuto 94,1 % studentů ve věku do 24 let, mezi studujícími jinou formou vzdělávání činil tento podíl jen 27,9 % a téměř tři čtvrtiny (72,1 %) těchto studentů již byly ve věku 25 let a více.

Graf 5.3 Vyšší odborné školy – rozdělení studentů dle věku celkem, v denní formě vzdělávání a v ostatních formách vzdělávání ve školním roce 2025/26

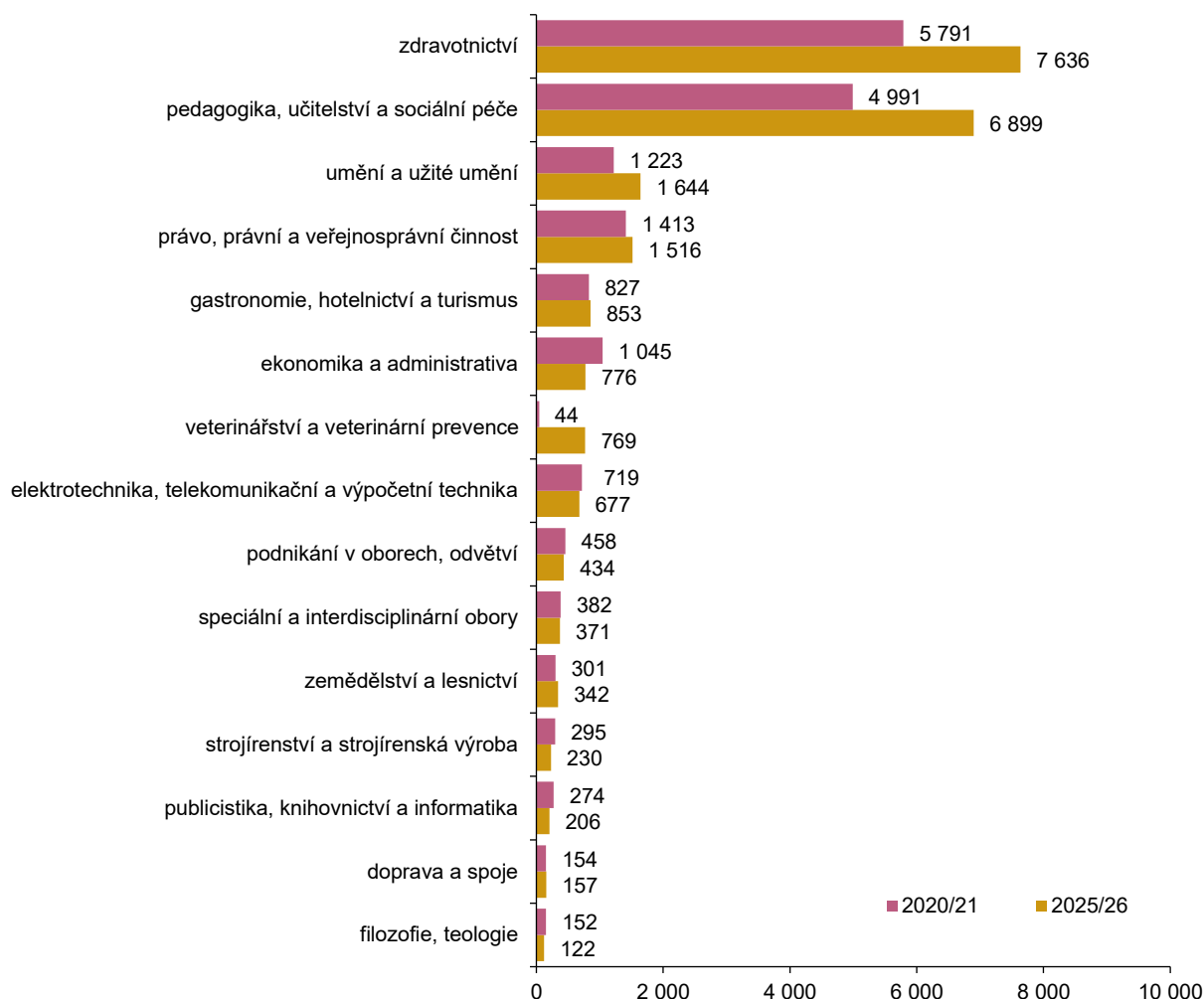

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Graf č. 5.4 uvádí počty studentů vyššího odborného vzdělávání ve školních rocích 2020/21 a 2025/26 dle **skupin oborů vzdělání**. Zahrnuje pouze skupiny oborů s více než 100 studentů ve školním roce 2025/26. Jak je patrné, v obou školních rocích byl nejvyšší počet studentů vyššího odborného vzdělávání zapsaný ve skupině oborů **zdravotnictví** (ve školním roce 2025/26 celkem 7 636) a dále ve skupině oborů **pedagogiky, učitelství a sociální péče** (ve školním roce 2025/26 celkem 6 899). Přitom za posledních pět let se zvýšil počet studentů ve veterinárních oborech ze 44 na 769 (tyto obory byly na vyšších odborných školách nabízeny až od školního roku 2019/20). K dalšímu výraznému navýšení došlo v oborech ze skupiny pedagogika, učitelství a sociální práce (o 38,2 %), umění a užité umění (o 34,4 %) a zdravotnictví (31,9 %). O více než 10 % se též zvýšil počet studentů zemědělských a lesnických oborů (o 13,6 %). Naopak o pětinu a více se snížil počet studentů ve skupině oborů filozofie a teologie (o 19,7 %), strojírenství a strojírenská výroba (o 22,0 %), publicistika, knihovnictví a informatika (o 24,8 %) a ekonomika a administrativa (o 25,7 %).

Graf 5.4 Vyšší odborné školy – počet studentů dle skupiny oborů vzdělání

(pouze skupiny s více než 100 studentů)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Vzhledem k převaze studentů oborů ze skupiny zdravotnictví a ze skupiny pedagogiky, učitelství a sociální péče není překvapivé, že celkově mezi studenty vyšších odborných škol **převažovaly ženy nad muži**. Jak je výše uvedeno, ve školním roce 2025/26 tvořily téměř čtyři pětiny všech studentů (79,0 %). Rovněž **mezi učiteli** vyšších odborných škol převažovaly ženy nad muži (tvořily 68,2 %), a to ve větší míře, než jak tomu bylo u středních škol (zde tvořily tři pětiny). Podíl žen mezi učiteli má přitom se zvyšující se úrovní vzdělávání tendenci spíše klesat. Nejen u genderového složení studentů, ale též učitelů tak pravděpodobně hraje roli relativně větší zastoupení oborů typických pro ženy ve vyšších odborných školách.